

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Papur Briffio ar Ddiweithdra Rhagfyr 2012

Mae'r papur briffio misol hwn yn rhoi trosolwg ystadegol odueddiadau diweithdra.

Caiff gwybodaeth am etholaethau'r Cynulliad, Cymru a chenhedloedd a rhanbarthau'r DU ei chynnwys.

Gwasanaeth
Ymchwil

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Mae'r Gwasanaeth Ymchwil yn darparu ymchwil a gwybodaeth arbenigol a ddiuedd er mwyn cefnogi Aelodau a phwyllgorau'r Cynulliad i gyflawni swyddogaethau craffu, deddfwriaethol a chynrychioliadol Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Mae briffiau gan Wasanaeth Ymchwil yn cael eu hysgrifennu ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff. Mae'r awduron ar gael i drafod y papurau gydag Aelodau a'u staff ond nid yw'n bosibl rhoi cyngor i'r cyhoedd. Croesawn sylwadau ar ein briffiau; os oes gennych unrhyw sylwadau gallwch eu hanfon i'r cyfeiriad post neu e-bost isod.

Gellir cael gafael ar fersiwn electronig o'r papur ar safle'r Cynulliad Cenedlaethol yn:
www.cynulliadcymru.org/research

Mae copïau printiedig hefyd ar gael yn Llyfrgell yr Aelodau:

**Y Gwasanaeth Ymchwil
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA**

E-bost: **Research.Service@wales.gov.uk**
Twitter: **[@YmchwilCCC](https://twitter.com/YmchwilCCC)**

© **Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2012**

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Rhif ymholiad: 12/3067

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Papur Briffio ar Ddiweithdra
Rhagfyr 2012

Helen Jones

Rhif dogfen: 12 / 055

Gwasanaeth
Ymchwil

Papur Briffio ar Ddiweithdra: Rhagfyr 2012

Cyflwyniad

Caiff ystadegau ar ddiweithdra eu cyhoeddi'n fisol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (y Swyddfa Ystadegau). Caiff y papur hwn ei ryddhau'n fuan wedi i ddata'r Swyddfa Ystadegau gael eu cyhoeddi. Nod y papur yw darparu crynodeb o'r sefyllfa ddiweddaraf o ran diweithdra yng Nghymru a'r Deyrnas Unedig.

Mae adran 1 yn cynnwys y prif ffigurau a dadansoddiadau sy'n ymwneud â'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol (ILO) a'r dulliau o fesur nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra. Ceir rhagor o wybodaeth yn adrannau 2 i 7. Mae'r adrannau hyn yn cymharu gwybodaeth am gyfraddau diweithdra gwahanol grwpiau, gan gynnwys yn ôl rhyw a grwpiau oedran, a chyfraddau diweithdra Cymru a gwledydd a rhanbarthau eraill yn y Deyrnas Unedig. Darperir gwybodaeth am ddiweithdra yn y tymor hir a dadansoddiad ohono, yn ogystal â'r ffigurau diweithdra diweddaraf ar gyfer rhanbarthau'r Cynulliad.

Gall y Gwasanaeth Ymchwil ddarparu dadansoddiadau manylach o ddiweithdra a thueddiadau hirdymor y llafurlu ar gais i **Aelodau'r Cynulliad a'u staff**. Os hoffech inni wneud hyn, cysylltwch â Helen Jones drwy ffonio 029 2089 8206 neu drwy anfon e-bost at helen.jones@cymru.gov.uk.

1. Y prif ffigurau

Tabl 1.1: Y prif ffigurau ar ddiweithdra

Mesuriad	Ffigurau diweddaraf	Newid ers y cyfnod blaenorol	
		Mis / chwarter	Blwyddyn
Nifer y bobl ILO sy'n ddi-waith yng Nghymru (Gorffennaf - Medi 2012)	117,000 ↓	Gostyngiad o 15,000 ers y chwarter blaenorol ↓	Gostyngiad o 16,000 ↓
Cyfradd ddiweithdra'r ILO yng Nghymru (Gorffennaf - Medi 2012)	7.9% ↓	Gostyngiad o 0.9% ers y chwarter blaenorol ↓	Gostyngiad o 1.2% ↓
Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yng Nghymru (Hydref 2012)	79,400 ↓	Gostyngiad o 1,000 ers y mis blaenorol ↑	Cynnydd o 1,200 ↑
Cyfradd y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yng Nghymru (Hydref 2012)	5.5% ↓	Gostyngiad o 0.1% ers y mis blaenorol ↑	Cynnydd o 0.1% ↑

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Rhagfyr 2012 Prif ddangosyddion Cymru: Tabl 1 - Crynodeb o brif ddangosyddion LFS a Tabl 7: Canran y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra](#)

Arolwg o'r llafurlu a chanran diweithdra'r ILO

- O fis Awst i fis Hydref 2012, 8.0% oedd canran yr ILO ar gyfer dynion. Roedd hyn yn ostyngiad ers y flwyddyn flaenorol, pan oedd canran yr ILO yn 10.8%. Canran yr ILO ar gyfer menywod oedd 7.8%. Roedd hyn yn gynnydd ers y flwyddyn flaenorol, pan oedd canran yr ILO yn 7.3%. *Ffigur 2.1;*
- O holl wledydd y Deyrnas Unedig, Cymru fu â'r gyfradd uchaf o ddiweithdra yn ôl yr ILO ym mhob chwarter blwyddyn hyd at Awst i Hydref 2012. *Ffigur 3.1 a*
- Rhwng mis Gorffennaf 2011 a mis Mehefin 2012, roedd 50,300 o bobl rhwng 16 a 24 oed yn ddi-waith yn ôl ffigurau'r ILO; canran yr ILO ar gyfer pobl rhwng 16 a 24 oed oedd 23.6%. *Tabl 6.1 a Ffigur 6.1.*

Y rhai sy'n hawlio budd-dal diweithdra

- Ym mis Tachwedd 2012, roedd 20,900 o bobl yng Nghymru wedi bod yn hawlio Lwfans Ceisio Gwaith am dros 12 mis. Mae hyn wedi cynyddu o 8,400, sef y ffigur ym mis Tachwedd y llynedd. *Ffigur 5.2;*
- Ym mis Tachwedd 2012, roedd 23,870 o bobl rhwng 18 a 24 oed yn hawlio budd-dal diweithdra. Mae hyn yn ostyngiad o 1,140 ers y mis blaenorol ac yn ostyngiad o 2,545 ers mis Tachwedd y llynedd. *Tabl 6.2; a*
- Yr Etholaethau Cynulliad a oedd â'r canrannau hawlio budd-dal diweithdra uchaf ym mis Tachwedd 2012 (yn seiliedig ar amcangyfrifon answyddogol) oedd Blaenau Gwent (12.6%) a Merthyr Tudful a Rhymni (11.5%). Yr etholaethau â'r canrannau hawlio budd-dal diweithdra isaf oedd Ceredigion (2.9%), Gwyr (3.0%) a Sir Drefaldwyn (3.0%). *Tabl 7.2.*

Ffigurau diweithdra'r ILO

Defnyddir diffiniad y **Sefydliad Llafur Rhyngwladol (ILO)** fel y **prif ddull o fesur diweithdra yn y Deyrnas Unedig ac yn rhyngwladol**. Caiff ffigurau diweithdra'r Deyrnas Unedig eu coladu gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol o'r arolwg o'r llafurlu. Yn y Deyrnas Unedig, caiff pobl sy'n ddi-waith yn ôl yr ILO eu diffinio fel **pobl sydd heb waith, sydd ar gael i ddechrau gweithio yn y pythefnos nesaf, sydd wedi bod yn chwilio am waith yn y pedair wythnos diwethaf neu pobl sydd wedi dod o hyd i swydd ac sy'n aros i ddechrau gweithio**.

Canran diweithdra'r ILO yw nifer ILO o'r bobl sy'n ddi-waith fel canran o'r boblogaeth economaidd weithgar (mae hyn yn cynnwys pobl sydd mewn gwaith a'r rhai sydd wedi'u diffinio yn ddi-waith yn ôl yr ILO).

Y rhai sy'n hawlio budd-dal diweithdra

Mae hwn yn mesur faint o bobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith. Mae'n is na diffiniad yr ILO, oherwydd nid oes gan rai pobl sy'n ddi-waith yr hawl i gael budd-dal diweithdra, neu maent yn dewis peidio â gwneud cais amdano. **Dyma'r mesuriadau diweithdra mwyaf cyfredol, yn enwedig ar gyfer ardaloedd llai**.

Caiff nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra ei gyfrifo mewn tair ffordd yn y papur hwn.

- **Ar gyfer yr holl ffigurau a'r tablau, ac eithrio y rhai yn ôl grŵp oedran ac Etholaethau'r Cynulliad, mae wedi'i gyfrifo drwy ddefnyddio canrannau yn seiliedig ar y gweithle, sy'n cael eu defnyddio gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn ei chyhoeddiad ar ystadegau rhanbarthol y llafurlu. Y canrannau hyn yw nifer y bobl sy'n byw mewn ardal ac sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith fel canran o'r swyddi yn y gweithlu a faint o bobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith mewn ardal benodol.**
- **Ar gyfer grwpiau oedran, caiff nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra ei gyfrifo gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol fel canran o'r boblogaeth yn ôl y grŵp oedran perthnasol.** Ni chaiff ei addasu'n dymhorol, sy'n golygu nad yw ffactorau tymhorol, fel patrymau recriwtio'r llafurlu, yn cael eu hystyried. Yn ogystal, nid yw'n dwyn i ystyriaeth gwahaniaethau mewn lefelau gweithgaredd economaidd rhwng ardaloedd.
- **Caiff canrannau'r bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn ôl Etholaethau'r Cynulliad eu cyfrifo'n answyddogol gan y Gwasanaeth Ymchwil gan ddefnyddio'r un fethodoleg â Llyfrgell Tŷ'r Cyffredin.** Cânt eu cyfrifo drwy nodi nifer y bobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith yn ganran o'r boblogaeth sy'n economaidd weithgar, sydd rhwng 16 a 64 oed, ac sy'n byw yn yr etholaeth. Maent yn fesuriad gwahanol i fesuriad y Swyddfa Ystadegau Gwladol, sy'n cyfrifo nifer y bobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith yn ganran o'r boblogaeth sydd rhwng 16 a 64 oed sy'n byw mewn ardal benodol. Mae'r ffigurau poblogaeth yn seiliedig ar Gyfrifiad 2001 ac amcangyfrifon canol-blwyddyn 2008.

Data a gânt eu haddasu'n dymhorol a data na chânt eu haddasu'n dymhorol

Caiff y prif ffigurau ar ddiweithdra a'r data ar y rhai sy'n hawlio budd-dal diweithdra ar gyfer Cymru a gweddill gwledydd a rhanbarthau'r Deyrnas Unedig eu haddasu'n dymhorol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Golyga hyn y cânt eu haddasu'n dymhorol er mwyn hepgor ffactorau tymhorol fel gwyliau a phatrymau recriwtio'r llafurlu. Er enghraifft, mae nifer fawr o bobl mewn addysg llawn amser ac yn ymuno â'r llafurlu yn ystod yr haf. Er mwyn ei gwneud yn haws adnabod tueddiadau'r llafurlu, mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn addasu'r data hyn yn dymhorol.

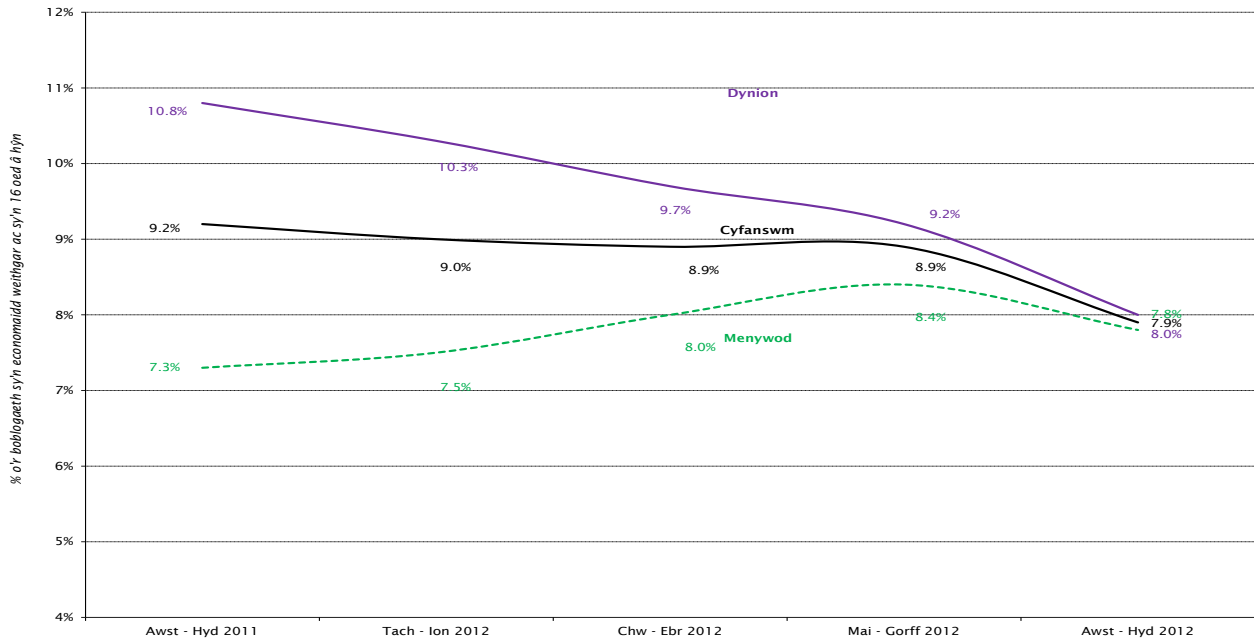
Ni chaiff data eraill am ddiweithdra, er enghraifft data yn ôl grŵp oedran ac Etholaethau'r Cynulliad, eu haddasu'n dymhorol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

2. Cyfraddau diweithdra yng Nghymru

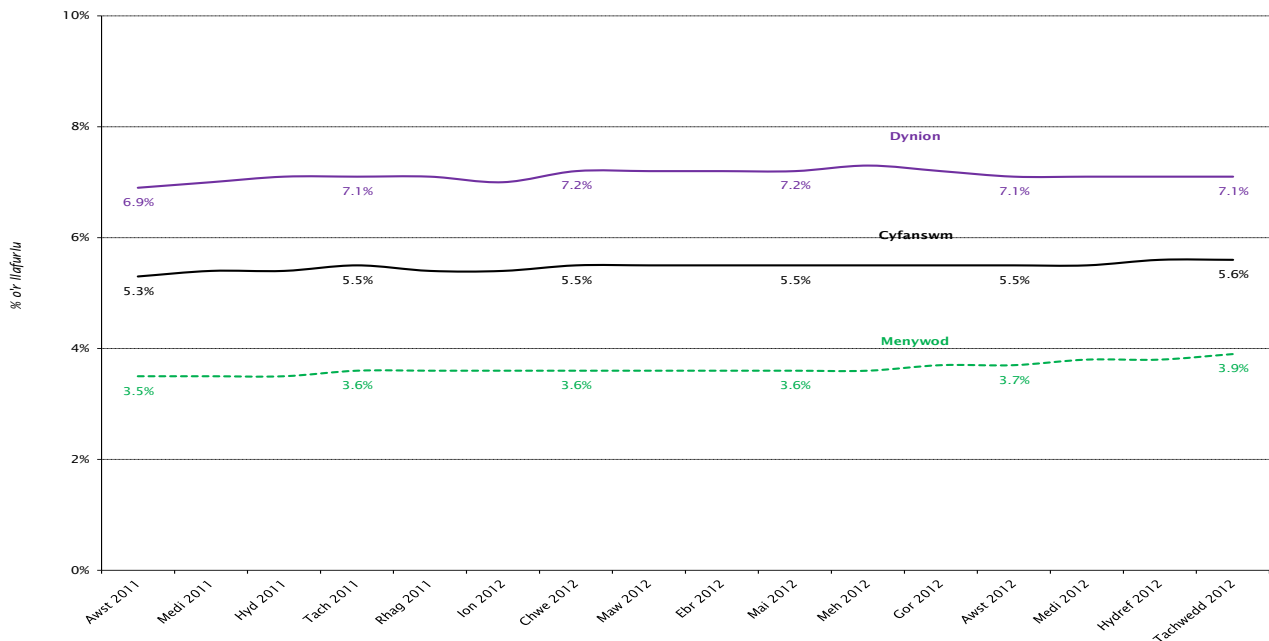
Mae'r adran hon yn cynnwys gwybodaeth am gyfraddau diweithdra yng Nghymru yn ôl rhyw ar gyfer y ddau brif ddull o fesur diweithdra.

Ffigur 2.1: Cyfraddau diweithdra'r ILO yng Nghymru, yn ôl rhyw (addasir y rhain yn dymhorol)

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu – Rhagfyr 2012 Prif ddangosyddion Cymru: Tabl 1 – Crynodeb o brif ddangosyddion yr arolwg o'r llafurlu \(LFS\)](#)

Ffigur 2.2: Cyfraddau'r bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yng Nghymru, yn ôl rhyw (addasir y rhain yn dymhorol)

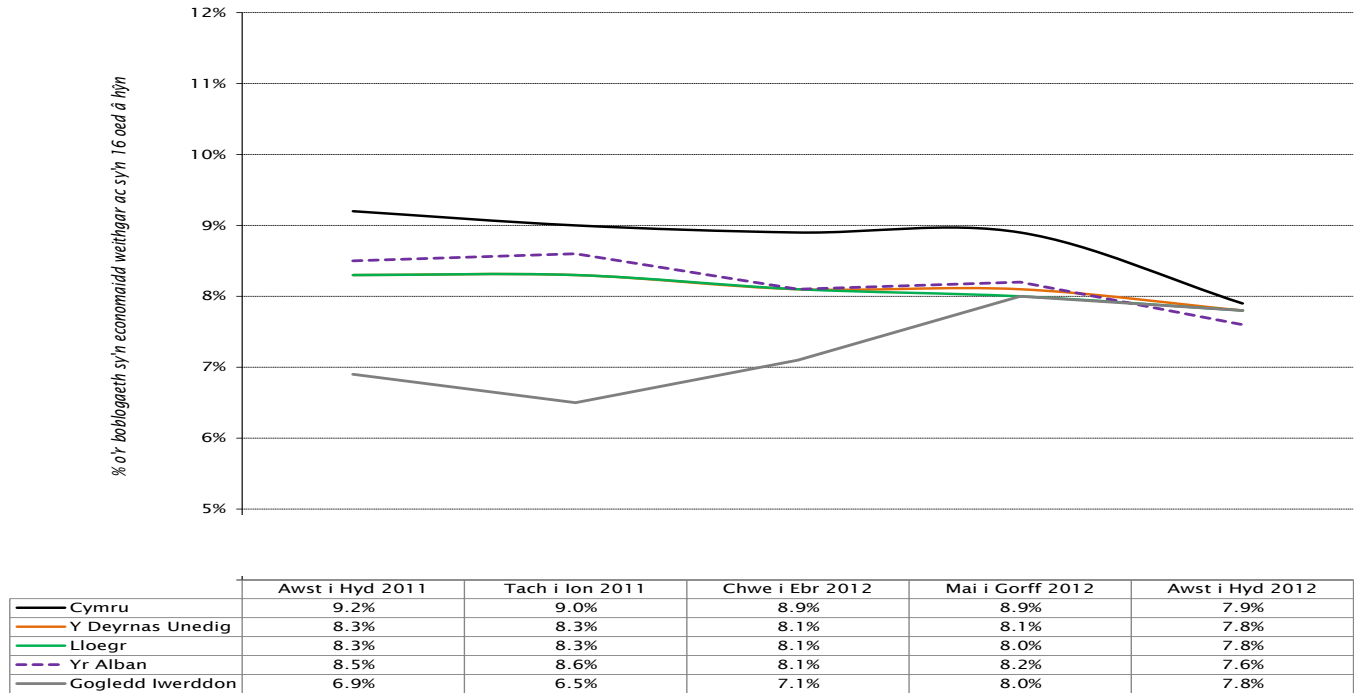

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Cyfres Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra a'r swyddi gwag](#)

3. Ystadegau ar ddiweithdra ar gyfer gwledydd y Deyrnas Unedig

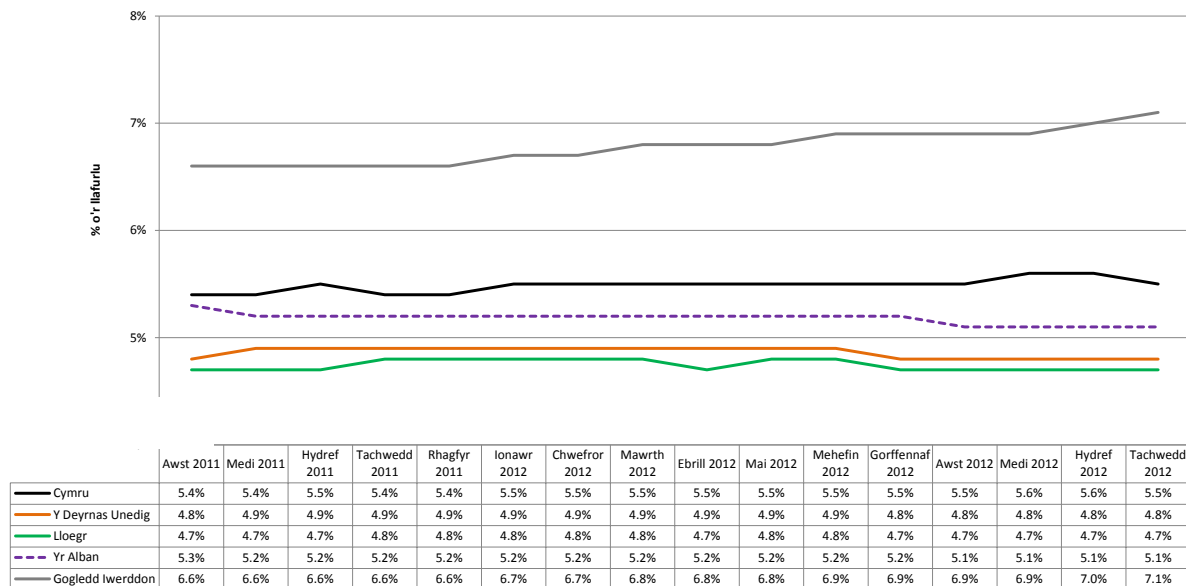
Mae'r adran hon yn cynnwys gwybodaeth gymharol am gyfraddau diweithdra yng Nghymru a gwledydd y Deyrnas Unedig ar gyfer y ddau brif ddull o fesur diweithdra.

Ffigur 3.1: Cyfraddau diweithdra'r ILO ar gyfer gwledydd y Deyrnas Unedig (addasir y rhain yn dymhorol)

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Rhagfyr 2012: Crynodeb o brif ddangosyddion - Tabl 1](#) a StatsCymru [\[000430\]](#)

Ffigur 3.2: Canran y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra, yn ôl gwledydd y Deyrnas Unedig

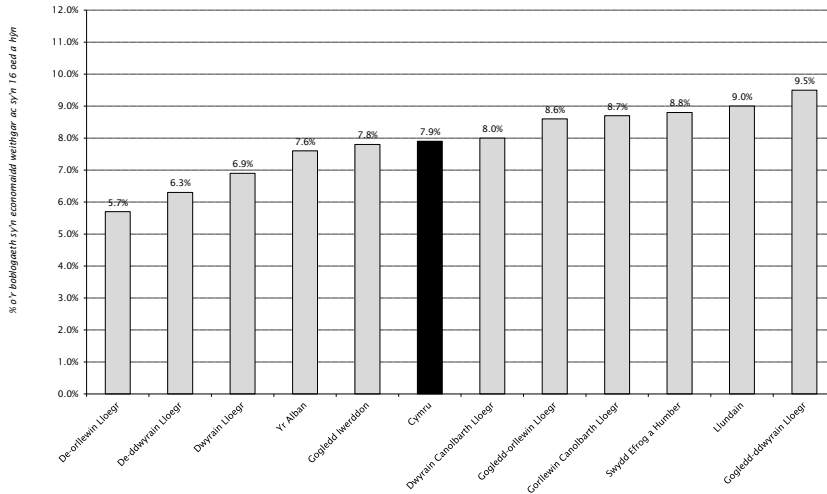

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Rhagfyr 2012: Crynodeb o brif ddangosyddion - Tabl 2](#) a StatsCymru [\[007317\]](#)

4. Canrannau diweithdra yng ngwledydd a rhanbarthau'r Deyrnas Unedig

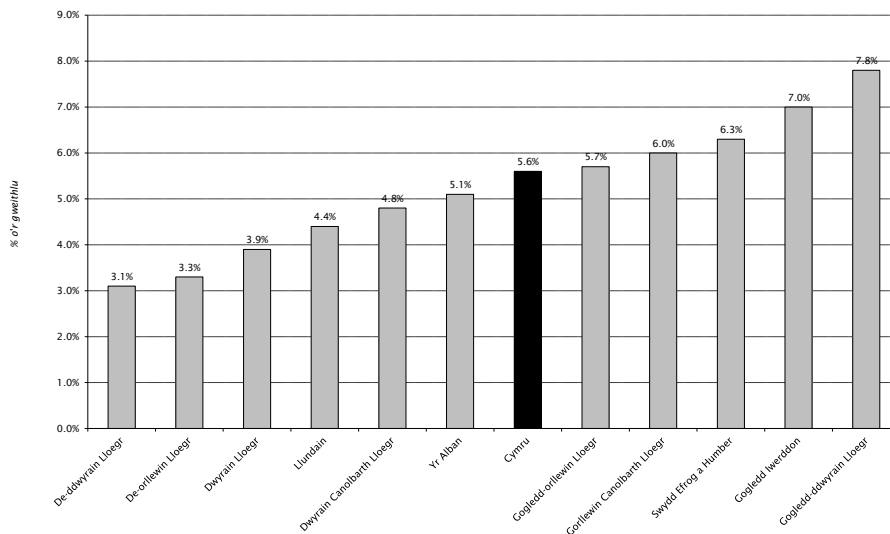
Mae'r adran hon yn cynnwys gwybodaeth am gyfraddau diweithdra diweddaraf Cymru o'i chymharu â gwledydd a rhanbarthau'r Deyrnas Unedig ar gyfer y ddau brif ddull o fesur diweithdra.

Ffigur 4.1: Cyfraddau diweithdra'r ILO (mis Awst i fis Hydref 2012) (addasir y rhain yn dymhorol)

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Rhagfyr 2012: Crynodeb o brif ddangosyddion - Tabl 1](#)

Ffigur 4.2: Canran y bobl sy'n hawlio budd-daliadau (Tachwedd 2012) (addasir hyn yn dymhorol)

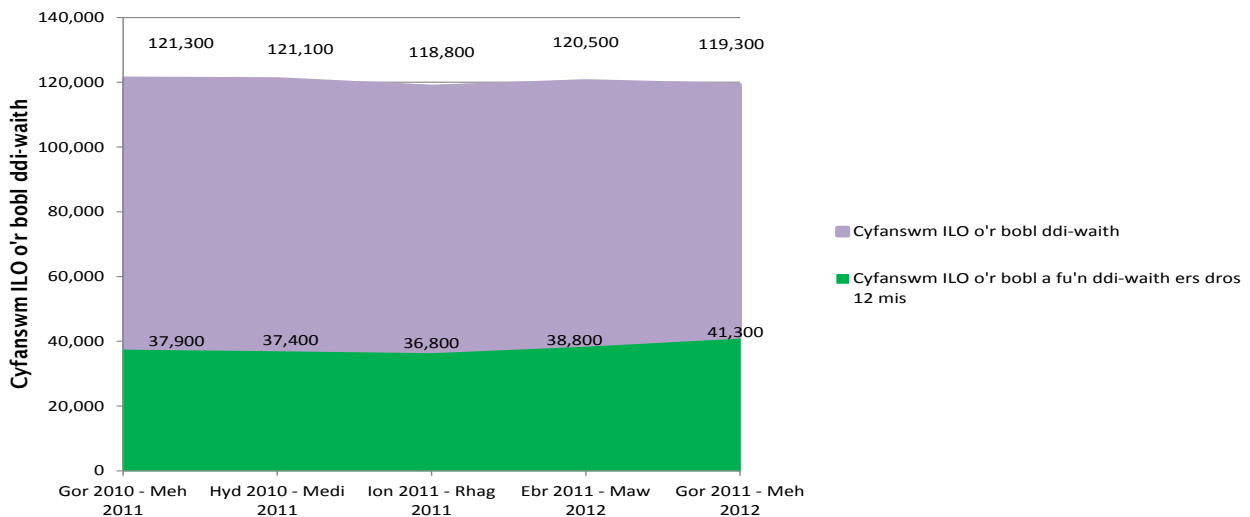
Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Rhagfyr 2012: Crynodeb o brif ddangosyddion - Tabl 2](#)

5. Diweithdra hirdymor yng Nghymru

Mae'r adran hon yn rhoi dadansoddiad o nifer y bobl yr ystyrir eu bod yn ddi-waith yn yr hirdymor ar gyfer y ddau brif ddull o fesur diweithdra.

Caiff ystadegau sy'n ymwneud â hyd cyfnod o ddiweithdra yn seiliedig ar fesuriad yr ILO eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru yn ei chyhoeddiad *Ystadegau Economaidd Allweddol*. Dim ond data ar gyfer y 12 mis blaenorol sydd ar gael, a chânt eu diweddarau unwaith bob chwarter blwyddyn.

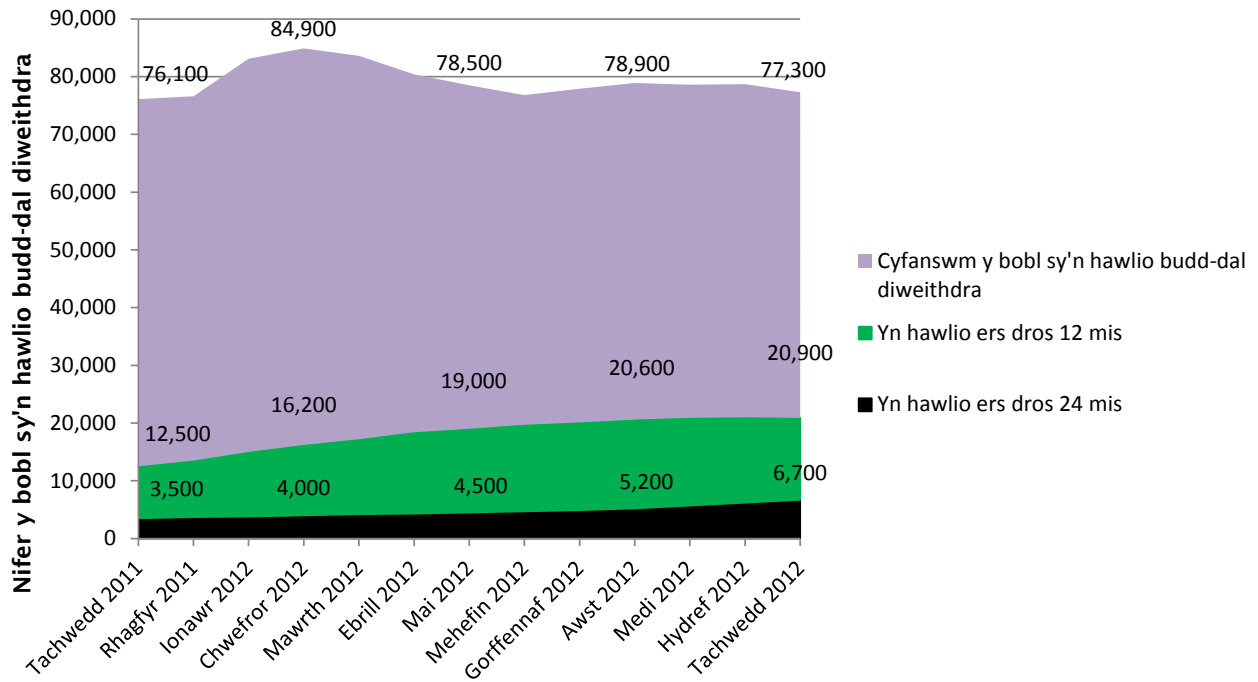
Ffigur 5.1: Cyfraddau diweithdra'r ILO yng Nghymru, yn ôl cyfnod diweithdra (ni addasir y rhain yn dymhorol)

Ffynhonnell: Llywodraeth Cymru, [Ystadegau Economaidd Allweddol, Hydref 2012](#)

Mae'r Swyddfa Ystadegau Gwladol yn cyhoeddi data i ddangos nifer y bobl a fu'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith ers dros 12 mis a 24 mis. Mae'r ffigurau ar gyfer pobl a fu'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith ers dros 12 mis yn cynnwys y rhai a fu'n ei hawlio ers dros 24 mis. **Ni addasir y ffigurau hyn yn dymhorol, ac maent yn cynnwys hawliadau cyfrifiadurol yn unig gan mai dim ond y ffigurau hyn a gaiff eu dadansoddi gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn ôl hyd cyfnod hawlio. Oherwydd y rhesymau hyn, ni ellir cymharu'r ystadegau hyn gyda'r ystadegau ar nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yng ngweddill y papur hwn.**

Ffigur 5.2: Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yng Nghymru, yn ôl hyd hawliadau cyfrifiadurol (ni addasir hyn yn dymhorol)

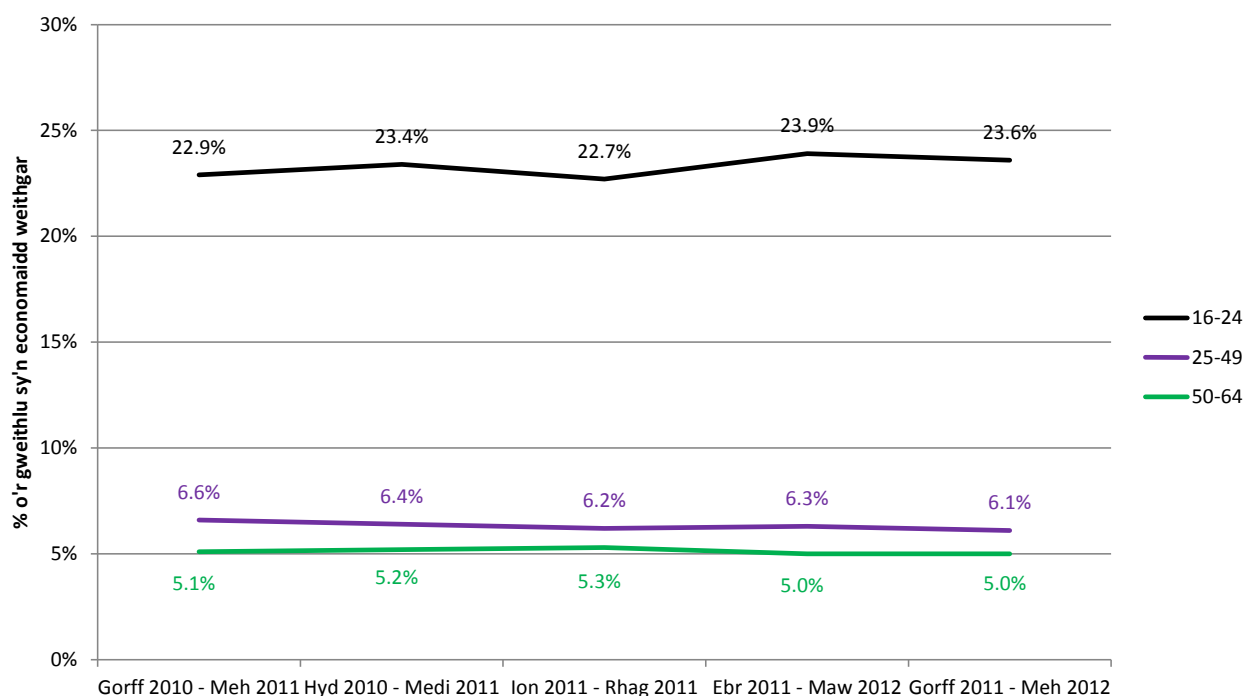
Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Rhagfyr 2012 Prif ddangosyddion Cymru: Tabl 8 - Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn ôl oedran a hyd hawlio \(hawliadau cyfrifiadurol yn unig\)](#)

6. Lefelau diweithdra yn ôl grŵp oedran

Mae'r adran hon yn cynnwys gwybodaeth am niferoedd a chanrannau y bobl sy'n ddi-waith yng Nghymru, yn ôl grŵp oedran, ar gyfer y ddau brif ddull o fesur diweithdra.

Mae natur sampl yr arolwg o'r llafurlu yn golygu nad yw ystadegau diweithdra'r ILO ar gyfer grwpiau oedran ac ardaloedd gwahanol yng Nghymru, er enghraifft Etholaethau'r Cynulliad, ar gael bob tri mis. Dim ond data ar gyfer y 12 mis blaenorol sydd ar gael, a chânt eu diweddarau unwaith bob chwarter blwyddyn.

Ffigur 6.1: Cyfraddau diweithdra'r ILO yn ôl grŵp oedran (ni chaiff y rhain eu haddasu'n dymhorol)

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [ystadegau swyddogol y llafurlu gan NOMIS](#)

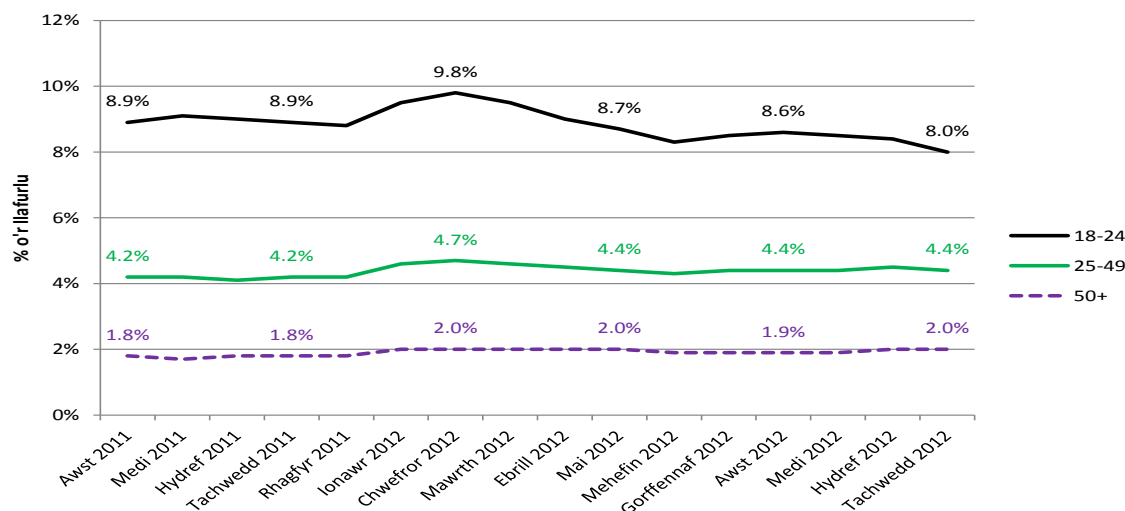
Tabl 6.1: Nifer ILO o'r bobl sy'n ddi-waith, yn ôl grŵp oedran (ni chaiff hyn ei addasu'n dymhorol)

	Grŵp oedran (blynyddoedd)		
	16-24	25-49	50-64
Gor 2010 - Meh 2011	49,500	52,500	18,600
Hyd 2010 - Medi 2011	50,300	50,700	19,200
Ion 2011 - Rhag 2011	49,100	49,100	19,500
Ebr 2011 - Maw 2012	50,900	49,900	18,700
Gor 2011 - Meh 2012	50,300	49,000	18,700

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [ystadegau swyddogol y llafurlu gan NOMIS](#)

Caiff cyfraddau'r bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn ôl grŵp oedran eu cyfrifo gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol fel canran o'r boblogaeth, ac nid ydynt yn ystyried cyfran y bobl sy'n economaidd weithgar neu anweithgar. Ni addasir y rhain yn dymhorol, ac felly ni ellir cymharu'r ystadegau hyn gyda'r ystadegau ar gyfer nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yng ngweddill y papur hwn.

Ffigur 6.2: Cyfradd y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn ôl grŵp oedran (ni chaiff hyn ei addasu'n dymhorol)

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [ystadegau swyddogol y llafurlu gan NOMIS: Proffil llafurlu Cymru](#)

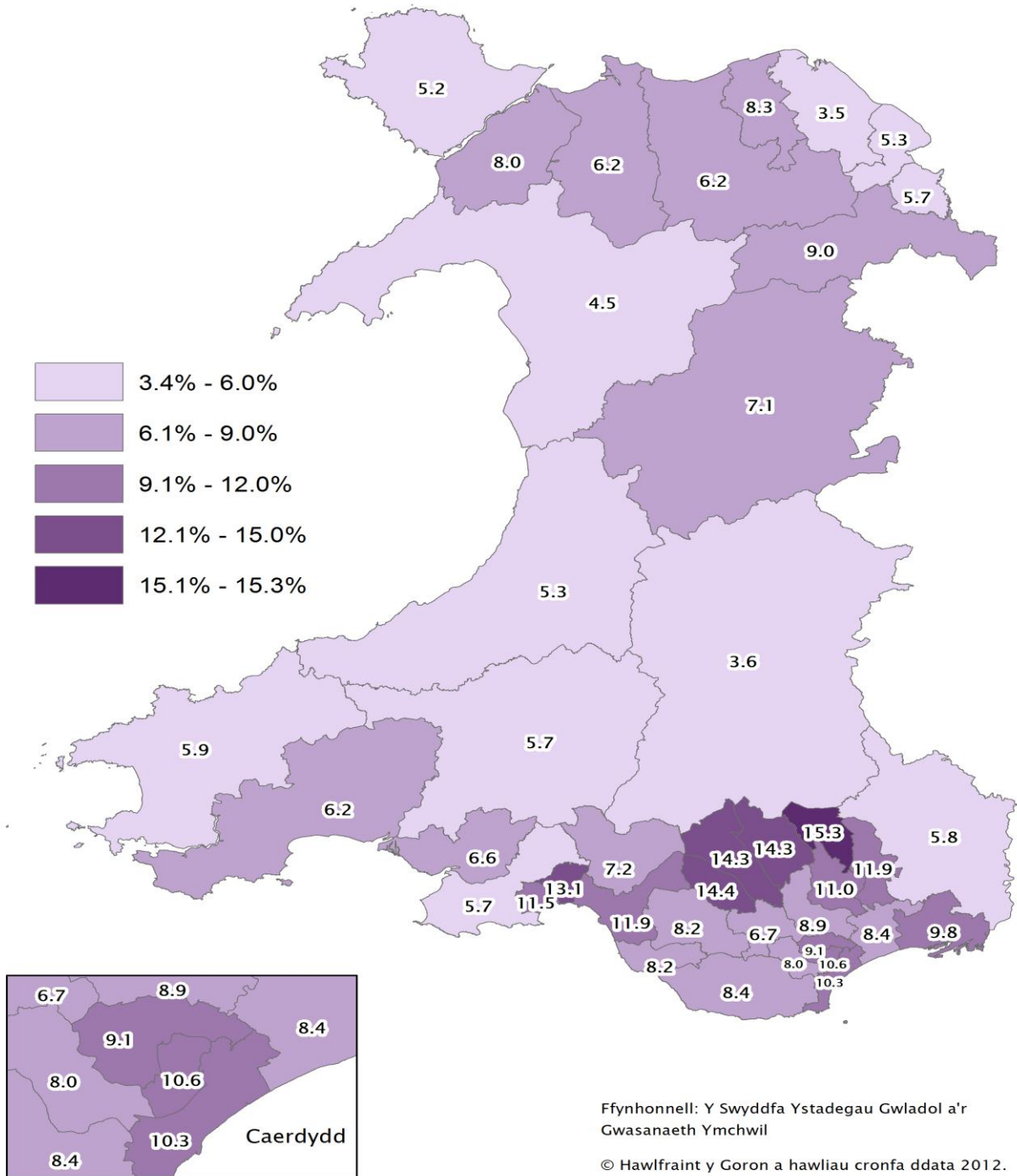
Tabl 6.2: Nifer y bobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith, yn ôl grŵp oedran (ni chaiff hyn ei addasu'n dymhorol)

	18-24	25-49	50+
Awst 2011	26,645	39,640	10,220
Medi 2011	27,170	39,340	10,115
Hydref 2011	26,880	39,105	10,220
Tachwedd 2011	26,415	39,180	10,400
Rhagfyr 2011	26,160	39,635	10,650
Ionawr 2012	28,200	43,140	11,550
Chwefror 2012	29,110	43,835	11,760
Mawrth 2012	28,455	43,290	11,680
Ebrill 2012	26,770	41,985	11,520
Mai 2012	25,920	41,090	11,360
Mehefin 2012	24,665	40,830	11,180
Gorffennaf 2012	25,370	41,275	11,150
Awst 2012	25,625	41,915	11,230
Medi 2012	25,500	41,825	11,190
Hydref 2012	25,010	42,070	11,505
Tachwedd 2012	23,870	41,705	11,620

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [ystadegau swyddogol y llafurlu gan NOMIS: Proffil llafurlu Cymru](#)

7: Ystadegau ar ddiweithdra yn ôl Etholaethau'r Cynulliad

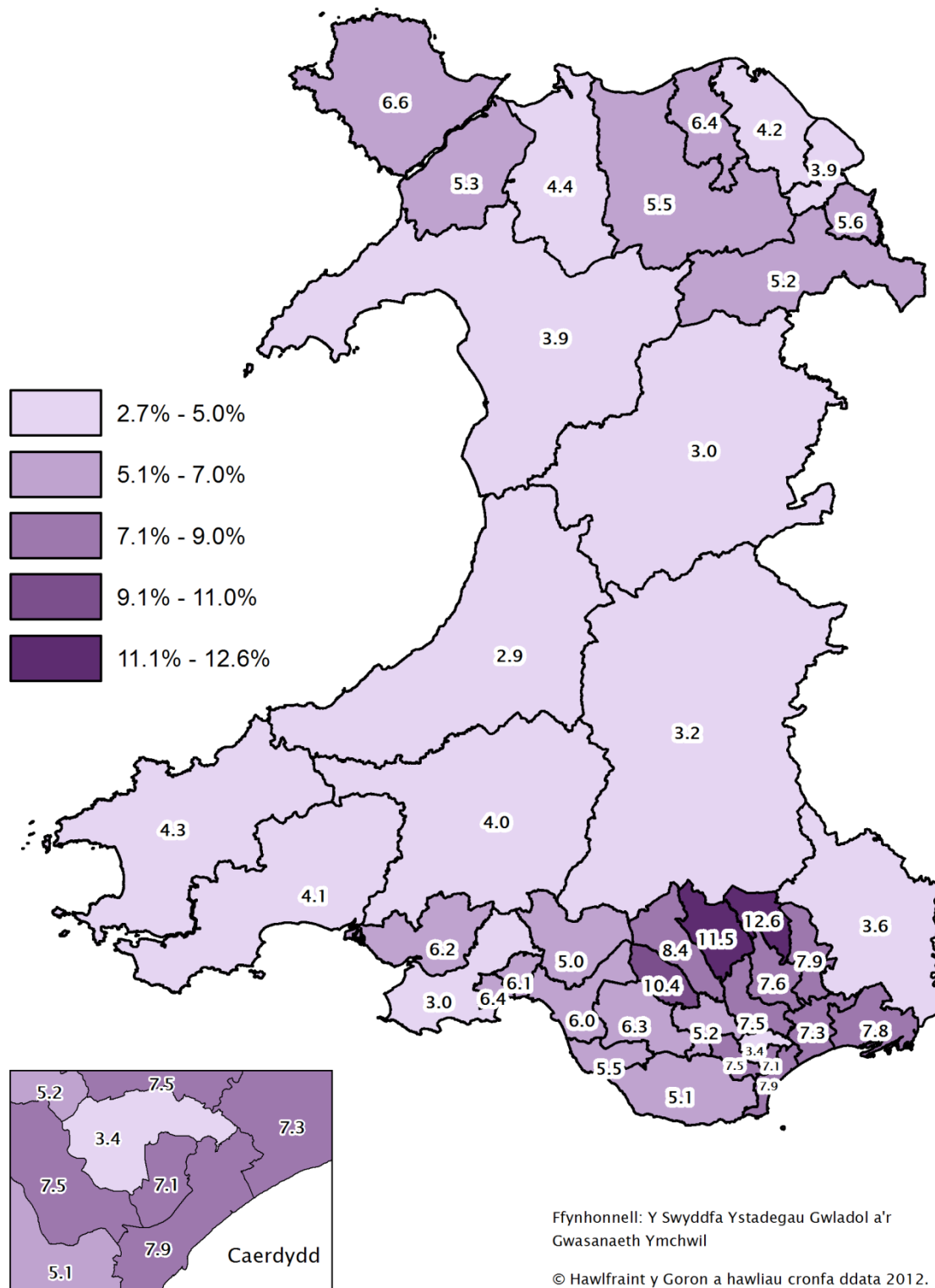
Map 7.1: Cyfraddau diweithdra'r ILO yn ôl Etholaethau'r Cynulliad (Gorffennaf 2011 i Fehefin 2012)¹

¹ Y data diweddaraf sydd ar gael (ni chaiff y rhain eu haddasu'n dymhorol). Y gyfradd yw nifer ILO o'r bobl sy'n ddi-waith fel canran o'r boblogaeth economaidd weithgar sy'n 16 oed a hŷn.

Map 7.2: Canran answyddogol o'r bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn ôl Etholaethau'r Cynulliad, Tachwedd 2012²

²Ffynhonnell: Y Gwasanaeth Ymchwil. Pobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith fel **canran** o'r boblogaeth economaidd weithgar sydd rhwng 16 a 64 oed. Gweler dudalen 4 am fanylion.

Mae'r tablau yn yr adran hon yn dangos y ffigurau diweddaraf ar gyfer niferoedd a chanrannau y bobl sy'n ddi-waith yn Etholaethau'r Cynulliad ar gyfer y ddau brif ddull o fesur diweithdra, yn ogystal â safle pob etholaeth yn ôl ei chyfradd ddiweithdra.

Table 7.1: Niferoedd y di-waith a chyfraddau diweithdra'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol yn ôl Etholaethau'r Cynulliad, yn ogystal â safle pob etholaeth, o fis Gorffennaf 2011 i fis Mehefin 2012 (ni addasir hyn yn dymhorol) (a)

Etholaeth	Cyfanswm ILO o'r bobl sy'n ddi-waith	Cyfradd ILO o'r bobl sy'n ddi-waith	Safle'r etholaeth yn ôl ei chyfradd ddiweithdra ILO
Aberafan	2,949	11.9	6
Aberconwy	1,384	6.2	27
Alun a Glannau Dyfrdwy	2,038	5.3	35
Arfon	2,069	8.0	21
Blaenau Gwent	4,642	15.3	1
Bro Morgannwg	3,990	8.4	16
Brycheiniog a Sir Faesyfed	1,180	3.6	39
Caerffili	3,572	8.9	15
Canol Caerdydd	4,103	10.6	10
Castell-nedd	2,607	7.2	23
Ceredigion	1,827	5.3	35
Cwm Cynon	4,126	14.3	3
De Caerdydd a Phenarth	5,598	10.3	11
De Clwyd	3,506	9.0	14
Delyn	1,238	3.5	40
Dwyfor Meirionnydd	1,332	4.5	38
Dwyrain Abertawe	4,747	13.1	5
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	1,752	5.7	32
Dwyrain Casnewydd	3,685	9.8	12
Dyffryn Clwyd	2,880	8.3	18
Gogledd Caerdydd	4,611	9.1	13
Gorllewin Abertawe	4,009	11.5	8
Gorllewin Caerdydd	3,485	8.0	21
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	2,147	6.2	27
Gorllewin Casnewydd	3,348	8.4	16
Gorllewin Clwyd	2,161	6.2	27
Gŵyr	2,064	5.7	32
Islwyn	3,643	11.0	9
Llanelli	2,436	6.6	26
Merthyr Tudful a Rhyfoni	4,606	14.3	3
Mynwy	2,302	5.8	31
Ogwr	2,705	8.2	19
Pen-y-bont ar Ogwr	3,310	8.2	19
Pontypridd	2,922	6.7	25
Preseli Sir Benfro	2,074	5.9	30
Rhondda	3,731	14.4	2
Sir Drefaldwyn	2,309	7.1	24
Tor-faen	4,677	11.9	6
Wrecsam	1,874	5.7	32
Ynys Môn	1,669	5.2	37

Ffynhonnell: Y Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu - Hydref 2012: Tabl LI02 Mesuryddion lleol ar gyfer Etholaethau Seneddol](#)

Noder:

- (a) Mae'r Etholaeth Cynulliad sydd â'r gyfradd ddiweithdra ILO uchaf wedi'i nodi fel 1, ac mae'r Etholaeth Cynulliad sydd â'r gyfradd ddiweithdra ILO isaf wedi'i nodi fel 40.

Tabl 7.2: Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra a'r ffigurau answyddogol ar gyfer nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn seiliedig ar gartrefi yn Etholaethau'r Cynulliad, yn ogystal â safle pob etholaeth, Tachwedd 2012 (ni addasir y rhain yn dymhorol) (a), (b)

Etholaeth	Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra	Cyfradd y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra	Safle'r etholaeth yn ôl ei chyfradd nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal ddiweithdra
Aberafan	1,549	6.0	19
Aberconwy	1,053	4.4	28
Alun a Glannau Dyfrdwy	1,572	3.9	34
Arfon	1,367	5.3	23
Blaenau Gwent	3,483	12.6	1
Bro Morgannwg	975	3.2	37
Brycheiniog a Sir Faesyfed	1,843	5.5	22
Caerffili	2,745	7.5	9
Canol Caerdydd	2,674	7.1	12
Castell-nedd	1,426	3.4	36
Ceredigion	3,641	7.9	5
Cwm Cynon	2,982	7.5	10
De Caerdydd a Phenarth	1,161	4.0	32
De Clwyd	1,321	4.1	31
Delyn	917	2.9	40
Dwyfor Meirionnydd	1,712	5.2	24
Dwyrain Abertawe	1,687	5.5	21
Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr	2,300	8.4	4
Dwyrain Casnewydd	1,403	4.2	30
Dyffryn Clwyd	982	3.9	33
Gogledd Caerdydd	1,016	3.0	39
Gorllewin Abertawe	2,393	7.6	8
Gorllewin Caerdydd	1,965	6.2	17
Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro	3,195	11.5	2
Gorllewin Casnewydd	1,299	3.6	35
Gorllewin Clwyd	903	3.0	38
Gŵyr	1,527	5.0	27
Islwyn	2,633	7.8	7
Llanelli	2,754	7.3	11
Merthyr Tudful a Rhymni	2,022	6.3	16
Mynwy	1,901	5.2	25
Ogwr	1,356	4.3	29
Pen-y-bont ar Ogwr	2,765	10.4	3
Pontypridd	2,051	6.1	18
Preseli Sir Benfro	1,945	6.4	15
Rhondda	2,801	7.9	6
Sir Drefaldwyn	2,019	6.4	14
Tor-faen	2,286	5.1	26
Wrecsam	1,846	5.6	20
Ynys Môn	1,907	6.6	13

Ffynhonnell: Y Gwasanaeth Ymchwil a'r Swyddfa Ystadegau Gwladol, [Ystadegau rhanbarthol y llafurlu – Tachwedd 2012: Tabl JSA02 Nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra yn ôl Etholaethau Seneddol](#)

Noder:

- Pobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith fel canran o'r boblogaeth economaidd weithgar sydd rhwng 16 a 64 oed. Gweler yr atodiad technegol am fanylion.
- Mae'r Etholaeth Cynulliad sydd â'r gyfradd uchaf o bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra wedi'i nodi fel 1, ac mae'r Etholaeth Cynulliad sydd â'r gyfradd ILO isaf o bobl sy'n hawlio budd-dal diweithdra wedi'i nodi fel 40.